

lání v neveřejném zasedání bez ústního jednání podle spisů v mezích dovolacích návrhů, a to zpravidla ve věci. Není-li to možno (tedy v případech zmatečnosti rozsudku odvolacího soudu podle § 477, č. 4 nebo 5 v čís.), zruší rozsudek odvolacího soudu usnesením, a je-li potřebí nového jednání, vrátí věc odvolacímu soudu k novému rozhodnutí.

§ 55, odst. 2., věta 3., obsahuje zásadu vázanosti odvolacího soudu v takovém případě právním posouzením věci soudem dovolacím (obdoba § 511 čís.).

Podle věty 4. téhož paragrafu platí jinak o dovolacím řízení předpisy civilního řádu soudního, tedy §§ 502 až 515 čís.

III.

Stížnost.

Podle § 56, odst. 1., je opravným prostředkem proti usnesení pracovního soudu nebo jeho předsedy a výroku v rozsudku obsaženém o nákladech (pokud v tomto případě neodporuje strana i rozhodnutí o věci, kde jest opravným prostředkem odvolání) stížnost.

Podle § 56, odst. 1., věta 2. a § 29 lze podati

stížnost písemně nebo ústně do soudního zápisu. Nebydlí-li však stěžovatel v obvodu pracovního soudu, může podati stížnost ústně také do zápisu u okresního soudu, v jehož obvodě bydlí.

Stížnost nemusí být podepsána advokátem, lhůta stížnosti je 15denní.

Zákon neobsahuje ustanovení o nepřipustnosti stížnosti proti usnesením pracovního soudu ve sporech o hodnotu menší než 300 Kč a ani z § 56, odst. 2., věta 2., nelze z zřetelem na znění téhož paragrafu, odst. 1., věta 1., dovoditi nepřipustnost stížnosti proti usnesením v těchto věcech. Podle znění zákona dochází zde tedy k té nesrovnalosti, že ve sporech o hodnoty menší než 300 Kč, i když je odvolání proti rozsudku vyloučeno (§ 28, odst. 1.), byla by přípustna stížnost proti výroku o nákladech v rozsudku obsaženému.

O stížnosti rozhoduje krajský soud. v jehož obvodě je soud pracovní, s platností konečnou.

Jinak platí podle § 56, odst. 2., věta 2., o stížnostním řízení ustanovení civilního řádu soudního, tedy jeho §§ 514 až 527.

O stížnostech proti usnesením soudu odvolacího viz první část tohoto článku.

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Odkladný účinek stížností členů závodního výboru k nejvyššímu správnímu soudu proti rozhodnutí rozhodčí komise, kterým byli členové záv. výboru zbaveni funkce pro hrubé porušení povinností. Nález nejv. spr. soudu z 2. listopadu 1935, č. 17.789/35.

Nálezem rozhodčí komise podle zákona o závodních výborech v Č. K. z 18. listopadu 1930, č. Rk 7/30/7 bylo uznáno právem, že členové závodního výboru J. M., J. K., M. Sch., V. Z. a J. Z. porušili hrubě své povinnosti jako členové závodního výboru a že následkem toho zbavují se svých funkcí v závodním výboru.

Proti tomuto rozhodnutí podali vyloučení členové závodního výboru stížnost k n. s. s. a u rozhodčí komise žádali, aby této jejich stížnosti byl přiznán odkladný účinek. Rozhodčí komise této jejich žádosti vyhověla a usnesením ze dne 20. ledna 1931, č. Rk 7/30 přiznala stížnosti vrchu zmíněných osob odkladný účinek, ježto neodkladný výkon nálezu ze dne 18. listopadu 1930 není z ohledů veřejných nutný a vyloučení členové závodního výboru neodkladným výkonem tohoto nálezu utrpěli by škodu nenahraditelnou, ježto by ztratili ochranu proti propuštění podle § 22, odst. 2. zák. o záv. výborech.

O stížnosti podnikatelky, podané proti přiznání odkladného účinku stížnosti na n. s. s., uvažoval n. s. s. takto:

Zákon o správním soudě v § 17 poskytuje stěžovateli nárok na přiznání odkladného účinku stížnosti na n. s. s. podané za splnění těchto dvou předpokladů:

1. Jestliže veřejný zájem nevyžaduje toho, aby rozhodnutí administrativního úřadu neprodleně bylo vykonáno, a

2. vzešla-li by neprodleným výkonem stěžující si straně újma neodčinitelná.

Dnešní stěžovatelka mohla by si tudíž proti přiznání odkladného účinku stížnosti, kterou k n. s. s. podal závodní výbor, s úspěchem stěžovati jen tehdy, kdyby mohla dovoditi, že ve-

řejný zájem vyžadoval toho, aby nález rozhodčí komise o zbavení členů závodního výboru jejich funkce neprodleně byl vykonán, nebo že neprodlený výkon tohoto rozhodnutí nebyl by pro členy závodního výboru spojen s újmou neodčinitelnou.

Stěžovatelka vskutku brojí proti naříkanému rozhodnutí obojím způsobem. Pokud namítá, že veřejný zájem vyžadoval toho, aby nález rozhodčí komise o zbavení členů závodního výboru jejich funkce neprodleně byl vykonán, nemohl n. s. s. již z toho důvodu dáti stížnosti za pravdu, poněvadž zbavení členů závodního výboru jejich funkce podle § 21 lit. c) má rozhodčí komise vysloviti pouze k písemné stížnosti podnikatele neb poloviny zaměstnanců k volbě oprávněných, tudíž má podobně, jako je tomu u trestních deliktů stíhatelných, pouze k návrhu účastníkově zakročiti pouze na návrh k tomu povolané strany a nikoliv z povinnosti úřední. Již z toho jest jasné patrné, že opatření rozhodčí komise podle § 21 lit. c) není zákonodárce hodnoceno jako opatření v zájmu veřejném. Tím méně ovšem možno důvodně tvrditi, že neprodlený výkon opatření takového je nutný v zájmu veřejném.

Pokud jde o druhý zákonný předpoklad přiznání odkladného účinku, shledal n. s. s., že odůvodnění naříkaného rozhodnutí v tomto směru odpovídá zcela zákonu. Neboť kdyby členové závodního výboru provedením nálezu rozhodčí komise byli zbaveni svých funkcí a kdyby ztratili v důsledku toho ochranu proti propuštění z práce podle § 22, odst. 2. zák. o závod. výborech, pak jistě utrpěli by újmu, kterou nebylo by lze v případě příznivého vyřízení jejich soudní stížnosti více odčiniti.

Dr. E. Schwebel.

I. Aby člen závodního výboru mohl býti zbaven funkce podle § 21, lit. c), zák. o záv. výb. musí tu býti především porušení povinností příslušejících členu záv. výboru a za druhé musí toto porušení býti porušením hrubým.

II. Členové závodního výboru mají k podnikateli nejen povinnost mlčenlivosti (§ 3/III, § 6/II), nýbrž i povinnost nezasahovati do správy a provozu závodu samostatnými nařízeními a vykonávati veškeré jim příslušející úkony tak, aby chod závodu netrpěl újmy (§ 3/II), jakož i povinnost dbáti při výkonu svých funkcí toho, aby pořádek a kázeň v závodě nebyly porušeny (§ 3, lit. f). Porušení těchto povinností může býti za okolností kvalifikováno jako hrubé ve

smyslu § 21, lit. c).

III. Závodní výbor jest oprávněn za účelem kontroly vyplacených mezd vyzvatí vyhláškou dělnictvo závodu, aby při nejbližší výplatě odevzdalo své mzdové lístky nejbližšímu členu závodního výboru. Nález nejv. spr. soudu z 2. XI. 1935, č. 17.788/35.

Rozhodčí komise podle zákona o závodních výborech v Č. K. nálezem ze dne 18. listopadu 1930, č. Rk 7/30/7, rozhodla k písemné stížnosti firmy H. S., akc. spol. v Č. K., že členové závodního výboru v závodě uvedené firmy porušili hrubě své povinnosti jako členové závodního výboru a že se proto zbavují svých funkcí v závodním výboru.

O stížnosti členů závodního výboru tímto opatřením postížených uvážil n. s. s. takto:

Zákonná skutková podstata, na niž § 21, lit. c) zákona o závodních výborech váže přípustnost zbavení člena závodního výboru jeho funkce, je ta, »že člen závodního výboru své povinnosti hrubě porušil«.

Musí tudíž především býti zde porušení povinností přínaležejících členu závod. výboru a za druhé musí toto porušení býti porušením hrubým.

Žalovaný úřad se domnívá, že v daném případě oba tyto zákonné předpoklady jsou splněny, a to první z nich proto, poněvadž stěžující si členové závodního výboru vyzvali vyhláškou jménem závodního výboru dělnictvo závodu, aby při nejbližší výplatě odevzdalo své mzdové lístky nejbližšímu členu závodního výboru, ačkoliv závodní výbor na ničem takovém se neusnesl, sbíráním pak mzdových lístků osobili si kontrolu vyplacených mezd.

Pokud jde o druhý moment svrchu uvedené zákonné skutkové podstaty vyžadující, aby porušení povinností člena závodního výboru bylo lze kvalifikovati jako porušení hrubé, má rozhodčí komise za to, že kvalifikace ta je dána, poněvadž opatření, k němuž členové závodního výboru sáhli, ani závodní výbor sám nesměl by učiniti, a poněvadž jak zaměstnavatel, tak i zaměstnanci mají zájem na zatajení mzdových poměrů, vytýkané opatření pak je s to zkazit dobrý poměr mezi správou závodu a dělnictvem a rušiti řádný chod práce.

Stížnost popírá, že svrchu uvedené předpoklady zákonné skutkové podstaty jsou splněny, a namítá, že ve vytýkaném opatření stěžujících si členů závodního výboru nelze vůbec spatřovati nějaké porušení povinností členů závodního výboru, rozhodně však, že nelze je kvalifikovati jako porušení hrubé.

V prvním směru nemohl n. s. s. stížnosti dáti za pravdu. Je nesporné, že stěžující si členové závodního výboru opatření, na němž se sami dohodli mimo řádnou schůzi závodního výboru, vyhlásili jako opatření, na němž usnesl se závodní výbor. Stěžovatelé také nepopírají, že toto opatření, na němž jen soukromě se dohodli, uvedli ve skutek, předstírajíce, že jedná se o opatření, na němž usnesl se závodní výbor dříve, než závodní výbor svým pozdějším usnesením je ratifikoval.

Tento postup stěžovatelů zajisté nesrovnává se s povinnostmi členů závodního výboru, neboť není ničím jiným než klamným předstíráním existence řádného usnesení závodního výboru, jehož ve skutečnosti zde nebylo.

K tomu se podotýká, že teprve ve stížnosti vznesená, ale před rozhodčí komisí neuplatněná námitka, že dva ze stěžovatelů byli v ustavující schůzi závodního výboru pověřeni nahlížením do mzdových listin, je podle §§ 5 a 6 zák. o s. s. nepřipustná, a je nehledě k tomu i bezpodstatná, neboť nahlížení do mzdových listin je zcela jiný prostředek pro kontrolu mezd, než onen, jehož použili stěžovatelé, a nelze proto říci, že zmocnění závod. výboru v ustavující schůzi vztahovalo se i na použití tohoto prostředku. Také pozdější usnesení závod. výboru, schvalující dodatečně postup stěžovatelů, nemůže nic změnit na faktu, že stěžovatelé dříve, než toto usnesení bylo učiněno ve vyhlášce na dělnictvo, předstírali existenci již usnesení závodního výboru, jehož ve skutečnosti zde nebylo. Právem proto žalovaný úřad přešel přes námitku stěžovatelů, odvolávajících se na toto dodatečné usnesení závodního výboru.

Pokud jde o kvalifikaci poklesku stěžovatelů jako hrubého porušení jejich členských povinností, namítá stížnosti, že členové závodního výboru nemají k zaměstnavateli jiné povinnosti, než povinnost mlčenlivosti a jen porušení této povinnosti možno podle zákona kvalifikovati jako porušení hrubé. N. s. s. neshledal tuto výtku důvodnou.

Členové závodního výboru mají k podnikateli nejen povinnost mlčenlivosti zmíněnou v § 3, odst. 3. a v § 6, odst. 2. zák. o záv. výborech, nýbrž i povinnost uvedenou v § 5, odst. 2., podle něhož nesmějí zasahovati do správy a provozu závodu samostatnými nařízeními a mají veškeré jim příslušející úkony vykonávati tak, aby chod závodu netrpěl újmy. Podle § 3, lit. f), mají pak členové závodního výboru dbáti při výkonu svých funkcí toho, aby pořádek a kázeň v závodě nebyly porušeny. Také tyto povinnosti jsou povinnostmi k zaměstnavateli a porušení jejich může za okolností býti kvalifikováno jako porušení hrubé podle § 21, lit. c) zák. o záv. výborech. Nemá tedy stížnost pravdu, pokud tvrdí, že jen porušení mlčenlivosti může býti hrubým porušením povinností člena závodního výboru vůči zaměstnavateli.

Stížnost napadá však také jednotlivé důvody, jež žalovaný úřad uvedl pro svůj závěr, že vytýkaný postup stěžovatelů byl hrubým porušením jejich povinností. V tom směru mohl nejvyšší správní soud pouze zkoumati, zda na základě kvalifikačních momentů, žalovaným úřadem uvedených, mohl tento úřad dospěti k závěru, že jde v daném případě o hrubé porušení povinností členů závodního výboru.

Soud nemohl přisvědčiti názoru žalovaného úřadu, že kontrolní opatření, stěžovateli provedené, nebyl by ani sám závodní výbor oprávněn učiniti. Prostředky, které § 5 zák. o záv. výborech dává závodnímu výboru k hájení zájmů zaměstnanců, nejsou v tomto předpisu taxativně vypočteny. Kontrolní opatření, jež stěžovatelé provedli, je však podle své povahy způsobilým prostředkem k hájení hospodářských a sociálních zájmů zaměstnanců, aniž by jím zákonné povinnosti a zákonné omezení zaměstnavatele byly nepřipustně rozšiřovány. Nemohl proto soud uznati, že by ani závodní výbor nebyl býval oprávněn k opatření, jehož užili stěžovatelé jako prostředku ke kontrole vyplacených mezd.

Žalovaný úřad však shledal, že jde o hrubé porušení členských povinností stěžovatelů také z toho důvodu, poněvadž prostředek, jehož ke kontrole mezd použili, jest s to, aby

1. porušil zájem, který má podnikatel a jednotliví dělníci na zatajení,

2. zkali poměr mezi dělnictvem a správou závodu,

3. rušil chod závodu.

Stížnost proti tomu namítá, že obsah mzdových lístků nikterak neměl býti chován v tajnosti, že počínáním stěžovatelů nemohl také býti zkalen poměr mezi dělnictvem a správou závodu a že nebyl zjištěn ani jediný případ rušení chodu závodu, což žalovaný úřad sám konstatuje, když v důvodech svého rozhodnutí uvádí, že nebylo prokázáno, že dělníci během pracovní doby byli vyzýváni k odevzdání pra-

covních lístků, nebo že lístky ty během pracovní doby byly sbírány.

Uvažuje o těchto námitkách, shledal soud vadu řízení v tom, že žalovaný úřad blíž ne uvedl důvod, ze kterého má za to, že obsah lístků měl býti chován v tajnosti a že postupem stěžovatelů mohl by býti zkalen poměr mezi správou závodu a dělnictvem a mohl by býti také rušen chod závodu. Tento nedostatek bližšího odůvodnění ztěžuje stěžovatelům obranu proti naříkanému rozhodnutí a n. s. s. znemožňuje jeho přezkoumání v tom směru, zda žalovaný úřad měl dostatečný skutkový základ pro svůj závěr, že poklesek, jehož se dopustili stěžovatelé, byl hrubým porušením jejich členských povinností. Jde tedy o vadu podstatnou, pro kterou naříkané rozhodnutí musilo býti zrušeno podle § 6 zák. o s. s.

Dr. Egon Schwelb.

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

I. Zaměstnavatel má právo odejmouti zaměstnanci výplatu funkčního přídatku, jakmile zaměstnanec přestal vykonávat práce, s nimiž tento funkční přídatek jako zvláštní odměna byl spojen. — II. Zaměstnavatelé přísluší právo, aby zaměstnance, který mu na určitém místě pracovním, spojeném s mimořádnými výkony, nevyhovoval, přikázal na takové místo, na kterém se charakter jeho služby sice v rámci příslušné kategorie nemění, které však s tímto mimořádným výkonem spojeno není. Rozsudek okr. soudu civ. pro vnitřní Prahu z 31. III. 1935, C XI 5452/30, krajského soudu civ. v Praze z 18. VII. 1935, Co V 239/35.

Funkční přídatek, jak již jméno to ukazuje, je odměnou za zvláštní práce, spojené s výkonem odpovědné funkce a přísluší tudíž samozřejmě zaměstnanci potud, pokud tuto funkci koná. Žalobce byl v tomto smyslu také přijat v platové stupnici 1. se 16 služeb. lety a bylo to ve služebním dekretu, proti němuž námitek nečinil, výslovně vyřčeno. Platová stupnice I./16 pak sama o sobě podle kolektivní smlouvy funkční přídatek v sobě nezahrnuje, nýbrž tento služební přídatek automaticky přistupuje k základnímu platu jen tehdy, když zaměstnanec koná práce, které jsou předpokladem pro tento funkční přídatek. Právní charakter služeb. přídatku jakožto odměny za mimořádný výkon je stejný, jako právní charakter prací přes čas a pod. Zaměstnanec vedle svého stálého platu, který jako podstatná součástka smlouvy služební byl smlouven, má samozřejmě již ze zákona nárok na to, aby tento základní plat vztahován byl pouze na výkon obvyklý a průměrný. Výkony nadprůměrné a mimořádné, jak co do času, tak i co do odpovědnosti a významu, musí zvláště býti honorovány. Musí však býti honorovány pouze potud, pokud tyto mimořádné výkony skutečně jsou vykonávány. Nelze pak pochybovati o tom, že zaměstnavatel v rámci svého dispozičního práva smí žádati od zaměstnance tyto obvyklé a normální výkony, za které je povinen platiti zaměstnanci základní plat, těmto výkonům odpovídající, má však právo mimořádné výkony buď požadovati, pokud to není v rozporu se zákonem (na př. osmihodinová prac. doba), a pak za ně platiti mimořádné odměny, anebo tyto výkony nepožadovati, a pak ovšem také je zbaven povinností placení mimořádných odměn.

Je naprosto právně nesprávné stanovisko žalobcovo, jako by nebylo lze přiznati zaměstnavateli právo, aby přidělil zaměstnanci bez jeho souhlasu jinou práci a současně snížil požitky s poukazem na to, že tato jiná práce se jinak odměňuje, než bylo smlouveno.

Žalobce zde po právní stránce naprosto přehlíží právní charakter smlouvy služební. Smlouva služební vyznačuje se od ostatních smluvních typů tím, že jeden kontrahent, t. j. zaměstnanec, dostává se do osobní vázanosti a podřízenosti vůči zaměstnavateli v tom smyslu, že zaměstnavateli dává k dispozici svoji práci, ponechává však zaměstnavateli, aby určil konkrétní výkony, které má prováděti, způsob těchto výkonů, jejich čas, jejich pořadí a pod. Tato podřízenost a vázanost zaměstnance má ovšem určitě meze. Nelze na př. připustiti, aby zaměstnavatel dával příkazy zaměstnanci, které by vybočovaly z rámce té které kategorie smlouvy služební. Byl-li někdo přijat za zaměstnance ve vyšších službách a spadá-li proto do této kategorie smlouvy o obch. pomocnících, nelze připustiti, aby zaměstnavatel mu dával příkazy k práci podřízené, převážně manuální a pod. Zaměstnanec má nejen právo žádati, aby byl odměňován podle původně sjednané dohody za normální výkony, nýbrž také, aby takto byl zaměstnáván. Avšak ta která kategorie smlouvy služební (smlouva obchodního pomocníka, smlouva živnostenského pomocníka, smlouva úředníka, smlouva zaměstnance a pod.) je také rámec, ve kterém dispoziční právo zaměstnavatelovo smí se pohybovati. Pokud tudíž zaměstnavatel nepřikazuje zaměstnanci takové práce, které charakter vyšších služeb vylučují, nelze mu vytýkati porušení smlouvy. Za tyto práce, spadající do rámce vyšších služeb, je pak zaměstnavatel také povinen platiti zaměstnanci odměnu smlouvenou za tyto obvyklé, typické práce vyšší, t. j. plat základní. Plat za úkony mimořádné, mimořádné at co do času, at co do významu, je však povinen platiti pouze potud, pokud zaměstnanec skutečně tyto mimořádné úkony vykonává.

Z toho je patrné, že žaloba odvolateloва je postavena na nesprávný právní předpoklad v samém základě a že žalovaná strana měla právo na to, aby zaměstnanec, který jí na určitém místě pracovním, spojeném s mimořádnými výkony, nevyhovoval, přikázala na takové místo.

na kterém se charakter jeho služby sice v rámci příslušné kategorie nemění, které však s tímto mimořádným výkonem spojeno není.

Dr. F. Kraus.

Advokáti mohou zastupovati strany před pracovním soudem, převyšuje-li hodnota sporu při podání žaloby částku 1000 Kč, i když později byl spor omezen. Usn. kraj. soudu civilního v Praze z 5. VI. 1955, Opr. III 544/55. »Právník«, str. 659/LXXII.

Pro posouzení otázky, zda v tom kterém sporu strany mohou být zastoupeny advokátem, je rozhodný okamžik podání žaloby a převyšuje-li hodnota sporu při podání žaloby částku 1000 Kč, mohou zastupovati advokáti strany během celého procesu, i když později spor omezil. Opačný názor nelze vyvodit z ustanovení § 25 zák. o soudech prac., který má jen na zřeteli spory, v nichž od prvopočátku nepřesahuje předmět sporu částky 1000 Kč. Jde o ustanovení výjimečné, jež nelze rozšiřovati.

Neodporuje zákonu úmluva, podle které lze od poslední dovolené odečísti dny, které byly zaměstnanci v součtu dnů dovolených, které zaměstnanec během pracovního poměru absolvoval, poskytnuty nikoli z právního nároku zaměstnavatele. Rozsudek oddělení okr. soudu pro pracovní soudy v Ústí n. O. ze dne 19. IV. 1955, Cpr 7/55.

Nesporno jest, že žalobce u žalovaného pracoval jako typograf od 3. března 1930 do 4. března 1955, že tedy pracoval po dobu tří let. Žalobce tvrdí, že nedostal k zaplacení dovolenou za dobu od 3. března 1932 do 4. března 1955, tedy za dobu 6 dní, a žádá zaplacení částky 296 Kč 40 hal. Nesporno jest, že žalobce měl v roce 1930 tři dny dovolené, v roce 1951 šest dní a v roce 1952 šest dní, tedy celkem 15 dní.

Žalobce tvrdí, že tři dny, které měl v roce 1930, dostal od žalovaného jako mimořádnou dovolenou, kdežto žalovaný tvrdil, že tuto dovolenou poskytuje jako ostatním zaměstnan-

cům, bez ohledu na to, má-li zaměstnanec již podle zákona o placených dovolených nárok či ne, a že si tuto dovolenou pak odpočítá od celkového nároku na dovolenou po celou pracovní dobu, rozváže-li se pracovní poměr. Žalobce jako strana vyslechnut udal, že tři dny dovolené v roce 1930 dostal jako mimořádnou dovolenou, ježto tenkrát bylo málo práce. Na základě přísežné výpovědi žalovaného však soud nabyt přesvědčení, že žalovaný poskytuje všem zaměstnancům dovolenou, i také těm, kteří na ni ještě nemají nárok, a že se tato dovolená započítává při rozvázání poměrů do celkové doby dovolené. Že to bylo také i u žalobce, že ten dostal v roce 1930 tři dny dovolené jako ostatní zaměstnanci a že dovolenou tu přijal bez námitek a s ní souhlasil. Vzal proto soud za prokázáno, jak dokonce také jest i nesporno, že žalobce po celou dobu svého zaměstnání u žalovaného měl celkem 15 dní dovolené a že měl podle své pracovní doby nárok na 18 dní.

Dále vzal soud na základě přísežné výpovědi žalobce za prokázáno, že dovolená byla jednotlivým zaměstnancům v dohodě jejich poskytnuta podle běhu práce v různých obdobích. Jest tedy prokázáno, že žalovaný jest povinen žalobci ještě nahraditi tři dny dovolené, poněvadž žalobce měl celkem jen 15 dní a poněvadž celková doba poskytované dovolené se sečte a při rozvázání pracovního poměru z celkového nároku na dovolenou odečte. Pozůstává tedy nárok žalobce po právu jen co do výše tří dnů.

Poznámka zasílatele. Neudržitelnost právního názoru v tomto rozsudku obsaženého netřeba zvláště vytýkati, podle § 14 zák. č. 67/25 jsou méně výhodná ustanovení pracovních a služebních smluv o placené dovolené právně neúčinná. To platí i o předmětném ujednání s ohledem na ustanovení § 2 cit. zák., podle kterého dovolená činí v roce šest dnů. Jest však na místě toto rozhodnutí publikovati, aby nebyl skreslován obraz o judikatuře některých pracovních soudů úsudky neodůvodněně optimistickými.

Poznámky.

Provádění vládního nařízení ze dne 29. června 1933, č. 161 Sb. z. a n., o přechodné úpravě státního příplatku k podpoře nezaměstnaných. (Výnos ministerstva sociální péče ze dne 5. prosince 1933, čj. E 3200—1/12.)

Ministerstvu sociální péče byly jednotlivými svazy zmocněnými k zprostředkování výplaty státního příplatku k podpoře v nezaměstnanosti podle zákona čís. 267/1921 Sb. z. a n. předloženy četné dotazy o tom, jak mají být vykládána jednotlivá ustanovení vládní nař. čís. 161/1933 Sb. z. a n.

Po dohodě s ministerstvem financí sděluje ministerstvo sociální péče k předneseným dotazům tato vykládací pravidla vládní nař. čís. 161/1933, resp. zákona čís. 267/1921 a zák. čís. 74/1950 Sb. z. a n.

K § 4, odst. 1, čís. 4: 1. Nelze přihlížeti podle zákona k bydlišti podporovaného, nýbrž k obci jeho pobytu. Vzdálenost 3 km nutno podle zákona měřiti od hranic obce pobytu ke hranicím obce, ve které je umístěna zprostředkovatelna práce.

2. Za vážný důvod, omlouvající nedostavení se ke hlášení u zprostředkovatelny práce nebo u obce, možno stejně jako dosud pokládati vlastní nemoc podporovaného nebo těžkou nemoc člena jeho rodiny, kterého musel podporovaný ošetřovati.

3. Odhlašování se nezaměstnaných na konci nezaměstnanosti u veřejné zprostředkovatelny práce, které bylo nařízeno zdejší výnosem ze dne 17. listopadu 1925, č. j. 17.900/III/E/25 a které v poslední době v četných případech nebylo dodržováno, jest nutným z důvodů statistických a nutno proto na něm i nadále trvati.

K § 5, čís. 2: Podle zákona není třeba, aby člen odborové organizace byl v době stanovené v § 5, číslo 2 zákona zaměstnan. Neodporuje zákonu, kdyby organizace přijala za člena osobu již nezaměstnanou. Zákon nevylučuje, aby odborová organizace započítala nově se hlásícímu členovi předchozí členství v jiné odborové organizaci, třebaš i v délce plných šesti měsíců a pak by bylo možno přikročiti k event. vyplacení podpory ihned po přijetí člena, pokud podpurný řád to ovšem při-

pouští. Jednoletá doba členská v předposl. větě § 5, čís. 2 uvedená je předepsána jen pro ty osoby, které nebyly dosud členy žádné odborové organizace.

K § 6, čís. 2 a k § 6, čís. 3: 1. Veřejným orgánem oprávněným nabídnouti, event. přikázati práci podle § 6, čís. 2 a § 6, čís. 3 zák. může býti nejen okresní úřad, nýbrž i jiný orgán, na př. obec.

2. Nelze stanovit všeobecně nějaká pravidla o tom, která práce nezaměstnanému »znamená návrat do jeho pravidelného povolání« a nutno v každém případě individuálně o věci uvažovati podle konkrétních okolností.

3. Co je to »mzda v místě obvyklá, kde se má práce konati«, v konkrétním případě by musela sděliti obec a ta by při tom musela přihlížeti v těch případech, kde by zaměstnanci stejného oboru v místě nebyli, ke mzdám oborů nejbližě podobných, event. ke mzdám v nejbližším okolí placeným. Konečné posouzení přísluší ovšem ministerstvu sociální péče.

K § 6, čís. 3: Pro posouzení otázky, jaké jsou to »občasné veřejné užitečné práce« a pro otázku, v čí prospěch jest možno práce takové přikazovati, lze použití zásad vlád. nař. o produktivní péči o nezaměstnané čís. 79/1930 Sb. z. a n.

K § 6, číslo 4: Nový doplněk k § 6, čís. 4 předpisuje, že tomu, kdo požíval státního příplatku v nezaměstnanosti po dobu 26 týdnů (6 měsíců), státní příplatek se může vypláceti za splnění ostatních podmínek nově teprve tehdy, je-li po dalších 6 měsících od posledního podpůrného dne členem odborové organizace; jde-li o člena, který vyčerpal nárok na podporu a státní příplatek podle ustanovení pro případ mimořádné nezaměstnanosti, teprve tehdy, je-li po další 3 měsíce členem odborové organizace.

Osobám, které v době 52 týdnů zákonný nárok na státní příplatek po dobu 26 týdnů (6 měsíců) zcela nevyčerpaly, lze tudíž opětovně priznati nárok na státní příplatek po uplynutí jednoho roku ode dne, za který byl státní příplatek vyplacen jako za první podpůrný den v předchozím (podpůrném) období.

K § 7, číslo 2: 1. Nárok na dva a půl násobek organizační podpory nepřisluší nezaměstnanému, jehož manžel jest plně výdělečně činný, t. j. vydělává přes 90 procent toho, co činil výdělek uchazeče o podporu.

Takový nezaměstnaný jest postaven na roveň svobodnému.

2. Stejně zásady jest použití i při výkladu druhé věty § 7, čís. 2 při rozhočování o priznání státního příplatku ve výši trojnásobku organizační podpory.

3. Nelze stanovit číselnou hranici věkovou nebo příjmovou pro posouzení otázky, zda určitá osoba jest odkázána na péči osoby jiné. Otázka tato jest *questio facti* a nelze pro její posouzení stanovit vůbec nějaké podrobné směrnice. Nutno ponechati obcím volnost při posuzování event. nabídnutých dokladů o této okolnosti a při potvrzování příslušných bodů přihlášky o podporu (na př. dokladů o tom, že uchazeč o podporu pečuje o své rodiče, kteří s ním bydlí společně). Připojí-li obec jakékoli dodatky o poměrech uchazeče, dlužno k nim přihlížeti.

4. Družka shodně s dosavadní praxí ani na příště nemůže býti považována za manželku. Ten, kdo žije s družkou, budíž považován za svobodného.

5. Slovem »děti« lze rozuměti nejen vlastní děti, ale i ostatní potomky v linii přímé (vnuky a pravnuky) a dále děti adoptivní, nikoliv však schovance. V případě, že oba rodiče jsou nezaměstnaní, lze děti započítati jen hlavě rodiny; jinak lze děti započítati vždy podporovanému do počtu osob, o které pečuje, tedy i v tom případě, když druhý z rodičů bude výdělečně činný.

6. Pod pojmem »rodiče« lze rozuměti jak vlastní, tak nevlastní rodiče podporovaného, jakož i tchána a tchýně, pokud podporovaný o ně fakticky pečoval.

7. Jestliže v průběhu podpůrného období se změni počet osob odkázaných na péči podporovaného (na př. narozením, úmrtím, sňatkem, odstěhováním, nastoupením práce a poč.), jest podporovaný povinen ohlásiti to organizaci, která mu zprostředkuje výplatu státního příplatku. Organizací se doporučuje, aby pro takováto hlášení si zavedly samy vhodné tiskopisy obdobné přihlášek o podporu.

8. Pokud by změna zmíněná výše pod číslem 7 měla způsobiti jen dočasně zvýšení neb snížení státního příplatku stanoveného v pokaze odborové organizace (na př. když by v kratších intervalech jeden člen rodiny byl z práce vysazován a v důsledku toho bylo nutno opětovně měniti výši státního příplatku u druhého člena rodiny), pak lze připustiti, aby funkcionář místní skupiny sám na tiskopisu ohlašujícím změnu a přiloženém k původnímu poukazu odůvodnil a provedl výpočet dočasně zvýšeného nebo sníženého státního příplatku. Postup tento se doporučuje z toho důvodu, že potvrzování obcí nebo jinými orgány při výše zmíněných změnách by bylo nepraktické, protože obecní funkcionáři o takových změnách pravidla nevědí, předchozí rozhodování svazového ústředí znamenalo by pak ohromné administrativní komplikování a ztížení výplaty. Postup tento se však svazům jen povoluje, nikoliv nařizuje a svazům, které by chtěly při každé i jen dočasné změně vystavovati nový poukaz na podkladě nové nebo opravené přihlášky, zůstává tato možnost zachována.

K § 7, čís. 3: 1. Při posuzování a oceňování příjmů (tak zv. *večlejších*) lze v zásadě postupovati podle zákona o přímých daních (o dani důchodové). Hodnota *naturálních* požitků se oceňuje obdobně jako při provádění zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří čís. 221/1924 Sb. z. a n.

2. K tomu, že žadatel o podporu má nějakou rentu (invalidní, úrazovou, pensí), přihlíží se potud, pokud její výše spolu s ostatními příjmy žadatelovými dosahuje částek stanovených v § 7, odst. 3. Žadatel o podporu se započítávají příjmy ostatních členů rodiny jen pokud nejde o mzdy a renty invalidní, úrazové, pensijní, poukázky na potraviny ze státní stravovací akce a poč.

K § 7, čís. 4: 1. Bydlí-li manželé ve společném bytě, jest vždy splněna podmínka »společné domácnosti« uvedená v § 7, odst. 4.

2. Zda jeden manžel »přispívá skutečně ze svých příjmů převážnou měrou na výživu druhého manžela«, potvrdí obec pobytu nebo obec bydliště onoho druhého manžela a nelze jí pro posouzení této okolnosti obdobně jako pro potvrzování »péče« čáti nějaké přesné směrnice, nýbrž nutno ponechati jí volnost v posouzení nabídnutých důkazů. O potvrzení obce platí

totéž, co bylo řečeno ve výkladu k § 7, číslo 2, v bodě čís. 3.

3. Jestliže dvě rodiny žijí v jedné společné domácnosti, může v každé takové rodině jeden člen dostávat státní příplatek nesnížený podle poslední věty § 7, odst. 4. Tedy na př. žijí-li společně rodiče a jejich syn se svojí manželkou, může nesnížený příplatek dostávat otec i syn, protože to nejsou dva členové »těže rodiny«, ačkoliv žijí společně. Kdyby žil svobodný syn u rodičů, pak by jej bylo lze považovat za člena »těže rodiny«, t. j. za člena rodiny rodičů.

4. Žije-li s podporovaným družka ve společné domácnosti, která by byla též podporována v nezaměstnanosti se státním příplatkem, není to důvodem ke snížení příplatku na polovinu u některé z těchto dvou osob, neboť to nejsou členové těžé rodiny.

5. Ze slov »může nárok na vyšší výměru státního příplatku uplatňovati« uvedených v předposlední větě § 7, odst. 4, nelze vyvodit, že by poslední věta § 7, odst. 4, neplatila v tom případě, když by žádný člen rodiny neuplatňoval nárok na zvýšený státní příplatek, nýbrž jen na dvojnásobek. Poslední věta § 7, odst. 4, platí bez ohledu na to, zda byl některým členem rodiny uplatňován nárok na vyšší násobek než dvojnásobek.

6. Rozhodnutí o tom, který z členů rodiny obdrží nezkrácený příplatek a který poloviční, jest učiniti podle toho, u kterého člena jest státní příplatek nejvyšší podle ciferně určené nejvyšší částky peněžité, nikoliv podle toho, komu přísluší násobek nejvyšší (násobitel základní podpory).

7. Změní-li se v průběhu podpurného období okolnosti rozhodně pro určení výše státního příplatku, jest příplatek ten zvýšiti nebo snížit i h n e d. Je přípustno vyšší státní příplatek náležející podporovanému po dobu nezaměstnanosti druhého člena rodiny vyplatiti též dodatečně po zjištění, po jak dlouhou dobu tento zvýšený nárok trval, event. nižší státní příplatek strhnouti při příští výplatě.

K § 7, čís. 6: 1. Zákon neobsahuje ustanovení o nějakém minimu státního příplatku při výplatě řádných podpor v nezaměstnanosti a nelze na tyto podpory aplikovati ustanovení čl. III. zák. č. 74/1930 Sb. z. a n. o podporách mimořádných. V konkrétním případě může tudíž státní příplatek k podpoře řádné býti nižší než minimum státního příplatku při podpoře mimořádné.

2. Převyšuje-li součet podpory a státního příplatku dvě třetiny mzdy, kterou zaměstnavatel na přihlášce potvrdil a hodlá-li podporovaný nebo organizace tvrditi, že mzda, která »při plném zaměstnání v pravidelném povolání podporovaného odpovídá za výplatní období platnému mzdovému tarifu anebo mzdě v místě zaměstnání obvyklé«, je vyšší, pak musí organizace předložiti ministerstvu sociální péče o tom řádné průkazy, na př. text kolektivní smlouvy. V datech zaměstnavatelem potvrzených nebudiž však nic opravováno.

K § 8: 1. Po uplynutí sedmidenní karenční

lhůty lze přiznati při prvotní nezaměstnanosti státní příplatek i za období kratší než týden, na př. tedy při nezaměstnanosti celkem osmidenní za jeden den, při čevitidenní za dva dny a pod. Při nezaměstnanosti opětovně v průběhu 52 týdnů, počítajíc od prvního dne prvotní nezaměstnanosti, přísluší státní příplatek ovšem jen, trvá-li nezaměstnanost »aspoň 7 dní po sobě jdoucích« a nelze proto při jejím počátku vyplatiti státní příplatek za 1—6 dní.

2. V případech, kdy se nezaměstnaný přihlásil jedině o zbytek podpory, jejíž část si vybral před 15. zářím 1933 v průběhu 52 týdnů předcházejících oné přihlášce o podporu, není třeba zachovati onu sedmidenní karenční lhůtu, neboť je to »opětovná« nezaměstnanost, jakou má na mysli druhá věta § 8.

K čl. III.: 1. Výplata státního příplatku k mimořádné podpoře, která byla přiznána podle předpisů platných do 15. září 1933 těm, kdo ještě nenabylí nárok na podporu v nezaměstnanosti podle stanov odborové organizace, musí býti dnem 15. září 1933 zastavena.

2. K výplatě podpory, provedené podle nyní zrušených předpisů čl. III. zák. č. 74/1930 Sb. z. a n. výše zmíněných, není třeba přihlížeti při rozhodování o tom, zda a kdy lze přiznati řádnou podporu v nezaměstnanosti.

3. Při výpočtu státního příplatku k mimořádné podpoře sníženého v důsledku omezení maximem 6 Kč (7.50 Kč), který by měl býti snížen znovu na polovinu podle § 7, odst. 4, budiž polovina vypočítávána z částky přípustným maximem již omezené. Tečy na př.: Když by organizační podpora činila denně 3 Kč, státní příplatek podle čl. III. by byl při trojnásobku částky přesahující minimum, Kč 10.50; prvnímu z podporovaných členů rodiny by byl omezen tento příplatek podle čl. III. na 6 Kč (7.50 Kč), druhému pak bylo by správně přiznati polovinu ze 6 Kč (7.50 Kč), t. j. 3 Kč (3.75 Kč).

4. Přihlášky o podporu mimořádnou podle čl. III. (zelené) budtež doplněny rubrikou, v níž by obec ověřovala, že žadatel »je ohrožen na výživě své i své rodiny«.

*

Pokud svazy vyplatí státní příplatek v rozporu s výše uvedenými zásadami, nebude jim ministerstvem sociální péče nahrazen.

Swazy nesou riziko neprávem vyplaceného státního příplatku od okamžiku, kdy jim došlo upozornění kteréhokoliv veřejného orgánu, že ověřující potvrzení na přihlášce o podporu nemá oporu v konkrétních skutkových okolnostech.

Swazům se konečně doporučuje, aby tiskopisy na přihlášky o podporu doplnily tak, aby v bodě č. 10, jenž zní »má druhý manžel podporu v nezaměstnanosti?« a v bodě č. 11, jenž zní »kolik členů rodiny žijících s ním ve společné domácnosti má současně podporu v nezaměstnanosti se státním příplatkem«, byla uvedena též výše podpory v nezaměstnanosti těch osob, jichž se otázky ty týkají, neboť jen podle této výše lze posouditi, kterému členovi rodiny přísluší plný státní příplatek a kterému poloviční.

Vychází 20. každého měsíce. — Předplatná ročně Kč 20.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálně pojišťovacího práva« ročně Kč 32.—, pro předplatitele časopisu »Odborové sdružení československé« Kč 12.—, s přílohou »Archiv pracovního a sociálně pojišťovacího práva« Kč 18.—. Redakce, správa a výpravna v Praze I., Na Perštýně 11. — Majitel: Odborové sdružení československé. — Vydavatel a odpovědný redaktor Rudolf Tayerle. — Řídící redaktor Jaromír Hlaváček. — Tiskem Lidové knihtiskárny

Novinová sazba

ÚK PrF MU

